

JAAARREKENING 2009

ISD MIDDEN-LANGSTRAAT

INHOUDSOPGAVE

	bladzijde
1. Balans per 31 december 2009	3
2. Programmarekening 2009	4
3. Grondslag van waardering	5
4. Toelichting op de balans per 31 december 2009	7
4.1 Activa	7
4.1.1 Materiële vaste activa	7
4.1.2 Vorderingen	7
4.2 Passiva	9
4.2.1 Eigen vermogen	9
4.2.2 Voorzieningen	12
4.2.3 Vaste schulden met een rentetypische looptijd langer dan één jaar	13
4.2.4 Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	13
4.2.5 Overlopende passiva	13
5. Niet uit de balans blijkende verplichtingen	14
6. Toelichting op de programmarekening	15
6.1 Toelichting op de Rijksmiddelen	15
6.2 Vrijval voorziening en reserve	17
6.2.1 Vrijval debiteuren	17
6.3 Apparaatskosten	18
6.3.1 Personele kosten	18
6.3.2 Afschrijvingen	20
6.3.3 Overige bedrijfskosten	20
6.3.4 Baten bedrijfsvoering	22
6.4 Mutaties in reserve en voorzieningen	23
7. Accountantsverklaring	24
8. Bijlagen ten behoeve van het vullen van de gegevens ten behoeve van de gemeenterekeningen	26
8.1 Bijlage gemeente Heusden	26
8.2 Bijlage gemeente Loon op Zand	28
8.3 Bijlage gemeente Waalwijk	30
9. Verklarende woordenlijst/afkortingen	32

1. Balans per 31 december

	2009	2008
Activa	Activa	Activa
Vaste activa		
Materiele vaste activa		
Investerings met een economisch nut	160.661	133.261
Vlottende activa		
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar		
Vorderingen op openbare lichamen	1.188.599	828.601
Overige vorderingen	2.628.015	2.677.635
	3.816.613	3.506.236
Liquide middelen		
Bank- en girosaldi	3.613.455	4.551.684
Overlopende activa	951.692	212.943
Totaal	8.542.422	8.404.124
	Passiva	Passiva
Passiva		
Vaste passiva		
Eigen Vermogen		
Bestemmingsreserves	3.220.648	3.473.967
Nog te bestemmen resultaat	766.145	868.614
	3.986.794	4.342.581
Vorzieningen		
Vorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	-	145.000
Vlottende passiva		
Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar		
Overige schulden	2.209.908	1.490.693
Overlopende passiva	2.345.720	2.425.850
	8.542.422	8.404.124

2. PROGRAMMAREKENING

4

	Realisatie 2009		Begroting 2009		Realisatie 2008	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
<u>Rijksmiddelen:</u>						
WWB Werkdeel	4.825.642	3.874.012	4.172.000	3.658.000	5.544.368	3.840.995
-meeneemreg. voorgaand jaar	-	871.343	-	2.358.000	-	2.574.717
-meeneemreg. volgend jaar	-	80.287	1.844.000	-	871.343	-
WWB Inkomensdeel	13.123.227	13.955.744	12.521.000	12.521.000	13.089.289	13.309.125
WWV	1.240	1.240	2.000	2.000	1.980	2.640
loaw/loaz/Bbz	1.120.866	1.197.759	1.034.000	1.165.000	841.775	1.022.916
Kinderopvang			16.000	16.000	26.693	26.693
Totaal saldo Rijksmiddelen	-	909.411		131.000		401.638
Vrijval debiteuren		108.328-				246.252
Vrijval apparaat vorig jaar		-				37.132
<u>Apparaatskosten</u>						
Personele kosten	4.106.301		3.547.000		3.729.918	
Afschrijvingen op materiele vaste activa	16.686		29.000		33.903	
Lasten/baten bedrijfsvoering	1.424.409	350.595	1.657.000	121.000	1.525.711	243.111
Bijdrage gemeenten		4.908.544		5.112.000		4.885.768
Totaal saldo bedrijfslasten		288.256-		-		160.653-
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening voor bestemming		512.827		131.000		524.369
Toevoegingen aan reserves	986.502		-		2.622.494	
Onttrekking aan reserves	1.239.820				2.966.739	
Saldo mutaties reserves		253.318				344.245
Nog te bestemmen resultaat		766.145		131.000		868.614

3. GRONDSLAG VAN WAARDERING

Inleiding

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten daarvoor geeft.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de begroting

De waardering van de activa, passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten. Activa en passiva worden opgenomen tegen de nominale waarde, tenzij dit anders is vermeld bij de desbetreffende balanspost. Baten en lasten zijn toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben, tenzij de BBV dit anders voorschrijft. Winsten zijn slechts opgenomen voor zover op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend waren.

Vaste activa

De waardering van de materiele vaste activa is gebaseerd op de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Hierop zijn de afschrijvingen in mindering gebracht. Bij de waardering van de materiele vaste activa is rekening gehouden met een vermindering van hun waarde indien deze naar verwachting duurzaam is. In het begrotingsjaar heeft een dergelijke vermindering niet plaats.

Voor het overige vindt afschrijving plaats op basis van de historische aanschafprijs. Hierbij wordt het stelsel gehanteerd dat is afgestemd op de verwachte toekomstige gebruiksduur, rekening houdend met een eventuele restwaarde. Er wordt afgeschreven vanaf 1 januari volgend op het jaar waarop het actief in gebruik is genomen.

De afschrijvingstermijnen volgens de lineaire methode bedragen in jaren:

Installaties en telefooncentrale	15 jaar
Archief en inrichting	15 jaar
Uitbreiding werkplekken	10 jaar
Overgenomen werkplekken	5 jaar
Automatisering	3 jaar

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde. Voor de oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. De voorziening wordt statisch bepaald op basis van de geschatte kansen op inning.

Luigide middelen en overlopende posten

Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen.

Bestemmingsreserves

De bestemmingsreserve is een reserve waaraan door het bestuur een bepaalde bestemming is gegeven. Het gehele bedrag van de bestemmingsreserves aan het einde van het jaar dient te zijn onderbouwd met bestuursbesluiten van het algemeen bestuur. Ook kan het bedrag zijn opgenomen in het voorliggende voorstel tot resultaatbestemming.

Het resultaat na bestemming is het resterende resultaat na reeds bestemde mutaties in de reserves. Het resultaat na bestemming wordt toegevoegd aan een door het algemeen bestuur genomen besluit voor de bestemming, bij de vaststelling van de jaarrekening.

Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies.

Vlottende passiva

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Overige bedrijfsopbrengsten

De overige bedrijfsopbrengsten omvatten de resultaten uit dienstverlening aan derden, de inkomsten uit re-integratie-activiteiten en overige opbrengsten.

Rijksvergoeding

Dit betreft de subsidies van het rijk. Deze subsidies worden ontvangen door de gemeenten en doorbetaald aan de ISD.

Afschrijvingen

Dit betreft de afschrijvingskosten van de vaste activa. De afschrijvingstermijn bedraagt maximaal de economische levensduur.

Gemeentelijke bijdrage

De gemeentelijke bijdrage omvat de in de gemeenschappelijke regeling overeengekomen bijdrage in het exploitatieresultaat.

Lonen en salarissen

Hierop worden de loon- en salariskosten van het personeel verantwoord. Onder loon- en salariskosten wordt verstaan het bruto bedrag van de aan het boekjaar toe te rekenen lonen c.q. salarissen, vermeerderd met de uitbetaalde vakantiegeldrechten.

Sociale lasten

De sociale lasten betreffen de voor de werknemersverzekeringen verschuldigde werkgeverslasten, en het werkgeversaandeel in de pensioenvoorziening. Dit betreft tevens de aan het boekjaar toe te rekenen ziekengelden.

Overige personeelskosten

Dit zijn onder meer de kosten voor reis- en verblijfkosten, bedrijfsgeneeskundige zorg, opleidingen. De overige bedrijfskosten worden berekend op basis van historische kosten.

Ondersteuning

Hierin zijn begrepen de ingehuurde ondersteuning van personeel van de gemeente Waalwijk op gebied van personeel, financiën, facilitaire zaken en documentaire informatievoorziening. De kosten zijn verantwoord op basis van historische kosten.

Overige bedrijfskosten

Hierin zijn begrepen de bestuurs-, huisvestings-, automatiserings-, kantoor-, accountants-, reis- en representatiekosten. Ook de kosten voor cliëntenparticipatie en overige uitgaven vallen onder deze post. De kosten zijn verantwoord op basis van historische kosten.

Algemene dekkingsmiddelen

De algemene dekkingsmiddelen bestaan voornamelijk uit de saldi van financiële baten en lasten. De rentebaten betreffen onder meer de opbrengsten uit andere uitzettingen.

De rentelasten bestaan in elk geval uit de rentelast van de vaste schulden en de rekening-courantrente bij debetsaldi.

4. Toelichting op de balans

7

De balans, zoals gepresenteerd op pagina 3, wordt hier nader toegelicht.

4.1 Activa

4.1.1 Materiele vaste activa

Een overzicht van de materiële vaste activa is onderstaand opgenomen. Het betreft uitsluitend activa met een economisch nut. Activa met een economisch nut zijn activa die verhandelbaar zijn en/of kunnen bijdragen aan het genereren van middelen.

	2009		
	Installaties	Inventaris	Totaal
Boekwaarde 31 december 2008	21.035	112.226	133.261
Investerings	-	44.086	44.086
Desinvesterings	-	-	-
Afschrijvings	2.049	14.636	16.686
Bijdragen van derden	-	-	-
Afwaardering	-	-	-
Boekwaarde 31 december 2009	18.986	141.676	160.662

Investerings/ afschrijvings

In 2009 zijn een aantal scheidingswanden geplaatst en is er nieuw meubilair aangeschaft ten behoeve van de uniformiteit op de beursvloer.

4.1.2 Vorderings

Vorderings op openbare lichamen	31-12-2009	31-12-2008
gemeente Heusden	66.962	296.714
gemeente Loon op Zand	252.089	86.878
gemeente Waalwijk	869.548	429.583
ministerie SZW: aanvullende uitkering 2007 Bbz	-	15.426
	1.188.599	828.601

Vorderings op gemeentes

Betreft een aantal naheffingsfacturen, onder meer voor automatisering 2004-2006. Deze naheffings voor automatisering 2004-2006 zijn ook opgenomen onder crediteuren (betaling aan gemeente Heusden in termijnen). Deze naheffing wordt in 3 jaarlijkse termijnen afgelost door de gemeentes. De laatste termijn vervalt in 2010.

De overige bedragen betreffen de afrekenings 2009 inzake de regeling Kinderopvang, bijzondere bijstand, Wet Inburgering en afrekening van de apparaatskosten.

De relatief hoge vordering op gemeente Waalwijk betreft een toegekende subsidie HRM sectorservice punten die is aangevraagd bij de provincie en op 31 december nog openstond. Deze is inmiddels begin januari 2010 grotendeels voldaan.

Overige vorderings	31-12-2009	31-12-2008
Vorderings op instanties	11.806	141
Vorderings op klanten (uitkeringsdebiteuren)		
- Terugvordering en verhaal WWB	2.460.239	2.952.383
- Krediethypotheek	407.884	423.260
- Leenbijstand	57.069	46.812
- BBZ	934.963	846.718
- Overige vorderings	95.121	131.893
niet gecorrigeerde saldo	3.955.276	4.401.066
AF: Voorziening dubieuze debiteuren	1.339.067	1.723.573
gecorrigeerd saldo na voorziening	2.616.209	2.677.494
	2.628.015	2.677.635

Vorderingen op instanties

Betreft een nog van het VNG te ontvangen subsidie in verband met invoering van de participatieladder en een aantal kleinere posten.

Vorderingen op klanten (uitkeringsdebiteuren)

Wij verklaren hier het debiteurensaldo zonder correctie voorziening debiteuren, omdat dit de werkelijke cijfers zijn van de vorderingen op klanten en de voorziening een schatting van de mogelijke oninbaarheid. Voor een berekening van deze voorziening verwijs ik u naar hoofdstuk 6.2.

Dit jaar is gestart met een uitstaand debiteurensaldo van € 4.401.066. In de loop van het jaar zijn er mutaties geweest welke leidden tot een eindsaldo van € 3.955.276. In 2009 is opgeboekt € 755.717, buiten invordering gesteld € 390.838 en ontvangen € 810.669. Per saldo dus een afname van € 445.790. Voor een specificatie van de berekening zie toelichting bij 6.2 vrijval debiteuren.

	31-12-2009	31-12-2008	
Liquide middelen			
banksaldo	3.592.064	4.504.633	
saldo giro	21.391	47.051	
	3.613.455		4.551.684
Overlopende activa			
Vooruitbetaalde bedragen	641.789	133.584	
Openstaande voorschotten	40.267		
Project ESF-A	5.355	-	
Dienstencentrum	529	-	
Fietsenplan personeel	101	1.636	
Meeneemregeling W-deel	80.287	-	
Kruispost	-	-	
Nog te verwerken ontvangsten debiteuren	14	1.518	
Nog te ontvangen bedragen	183.350	76.205	
	951.692		212.943

Vooruitbetaalde bedragen

Het saldo betreft een factuur van € 108.362 van de gemeente Waalwijk over de huur- en servicekosten over het eerste kwartaal van 2010, deze factuur moet voor 1 januari betaald zijn. Verder wordt hier nog verantwoord de premie ongevallenverzekering 2010, het abonnement Brabants Dagblad 1e kwartaal 2010 en telefooncontracten januari 2010, alsmede 1 termijn ivm studie.

Een groot deel betreft de WSW verplichtingen (voortraject) voor de jaren 2010, 2011 en 2012 welke in 2009 zijn betaald.

Door een overgang van kasstelsel naar baten lastenstelsel vanaf 2009, kunnen deze kosten niet al in 2009 worden verantwoord, maar in het jaar waar ze betrekking op hebben,

Het gaat dan om respectievelijk € 267.202 voor 2010, € 219.818 voor 2011 en € 29.463 voor 2012.

Deze bedragen kunnen nog wijzigen doordat trajecten eerder (of later) stoppen dan gepland in verband met doorstroming naar WSW.

Openstaande voorschotten

Dit betreft de aan klanten van de ISD verstrekte voorschotten welke op 31 december nog openstaan.

Project ESF-A

Dit betreft aanloopkosten voor het opstarten van de aanvraag voor ESF subsidie bij de Europese Unie.

Meeneemregeling W-deel

In 2009 was het budget € 4.745.355, bestaande uit de Rijksbijdrage 2009 ad € 3.874.012 en het overgehevelde overschot uit 2008 ad € 871.343. De uitgaven in 2009 bedroegen € 4.825.641 zodat € 80.286 (via overlopende activa) kan worden overgeheveld en ten laste worden gebracht van 2010.

Nog te ontvangen bedragen

Betreft openstaande afrekeningen 2008 en 2009 met ministerie inzake Bbz, loaw en loaz.

4.2.1 Eigen Vermogen

Bestemmingsreserves

	2009	2008
Apparaatskosten	373.537	663.015
Reserve egalisatie vorderingen uitkeringen	759.482	802.813
Vakantietoeslag	79.707	78.485
Rente Activa	-	-
Inkomensdeel WWB	2.006.268	1.927.999
Reserve Wet Werkloosheidsvoorziening	1.655	1.655
Saldo per 31 december	<u>3.220.649</u>	<u>3.473.967</u>
Nog te bestemmen resultaat	766.145	868.614

Het te bestemmen resultaat 2008 is in 2009 voor € 434.307 terugbetaald aan de gemeenten. Het restant van € 434.307 wordt ingezet voor het project Regionaal Arbeidsmarktbeleid. Dit wordt verantwoord onder de passiva.

Het saldo van resultaatbestemming per ultimo 2009 bestaat uit het overschot op de reserve inkomensdeel. Deze reserve heeft dit jaar het plafond van 15% van het jaarbudget (15% van € 13.375.126 = € 2.006.269) overschreden met € 766.145,13. Aan dit bedrag moet conform de gemeenschappelijke regeling na vaststelling van de jaarrekening door het Algemeen Bestuur een bestemming worden gegeven.

Bij de diverse reserves en voorzieningen waarvoor dit van toepassing is wordt dit in de jaarrekening toegelicht.

Specificatie bestemmingsreserves

reserve apparaatskosten

saldo per 1 januari	663.015	731.700
toevoegingen	-	91.968
onttrekkingen	289.478	160.653
saldo per 31 december	<u>373.537</u>	<u>663.015</u>

Dit betreft de reservevorming op de bijdragen van de gemeenten. De maximale storting naar de reserve is 10 procent van de begrote apparaatskosten van het lopend jaar.

De hoogte van de reserve apparaatskosten mag maximaal 15 procent zijn van de begrote apparaatskosten van het lopende jaar.

De begrote apparaatskosten over 2009 zijn € 5.112.000.

De maximale stand van de reserve apparaatskosten over 2009 mag dus zijn € 766.800.

De beginstand van de reserve apparaatskosten bedroeg € 663.015. Aan de reserve is in 2009 een bedrag van € 289.478 onttrokken. Dit bedrag bestaat uit een onttrekking om de reserve vakantiegeld op peil te houden per ultimo 2009 (€ 1.222) en het tekort in de exploitatie op de apparaatskosten ad € 288.256.

Een nadere toelichting op dit tekort kunt u vinden onder 6.3 apparaatskosten.

reserve egalisatie vorderingen uitkeringsadministratie	2009	2008
saldo per 1 januari	802.813	704.312
toevoegingen	64.997	246.253
onttrekkingen	108.328	147.752
saldo per 31 december	<u>759.482</u>	<u>802.813</u>

Er is in 2008 door het bestuur besloten (dd. 7/7/2008) dat deze reserve een hoogte moet hebben van 40% van de netto vorderingen. Dit is voldoende om de risico's af te dekken.

Deze reserve is bedoeld om schommelingen op te vangen. Het teveel aan reserve of tekort van deze reserve, wordt toegevoegd c.q. onttrokken aan de reserve inkomensdeel.

Voor een overzicht van de mutaties met betrekking tot de debiteuren en reserve wordt verwezen naar 6.2.1 vrijval debiteuren.

reserve vakantietoeslag		
saldo per 1 januari	78.485	82.288
toevoegingen	1.222	-
onttrekkingen	-	3.803
saldo per 31 december	<u>79.707</u>	<u>78.485</u>

Betreft het saldo gereserveerd vakantiegeld over de periode van juni t/m december. Deze is ontstaan bij de overdracht van personeel van de gemeenten aan de ISD per 1 januari 2004. Deze reserve wordt cf. AB-besluit dd. 7 juli 2008 jaarlijks aangepast aan de realiteit. Tekorten of overschotten op deze reserve worden onttrokken cq toegevoegd aan de reserve apparaatskosten.

reserve rente activa		
saldo per 1 januari	-	25.985
toevoegingen	-	-
onttrekkingen	-	25.985
saldo per 31 december	<u>-</u>	<u>-</u>

Deze bestemmingreserve is in 2004 gevormd ter dekking van de inflatie voor de vervanging van activa. Bij de vorige jaarrekening is een voorstel gedaan aan het Algemeen Bestuur om het saldo toe te voegen aan de reserve apparaatskosten. Dit is in 2008 bekrachtigd door het AB (7 juli 2008). De reserve is opgeheven en het saldo is in de jaarrekening over 2008 toegevoegd aan de reserve apparaatskosten.

reserve inkomensdeel		
saldo per 1 januari	1.927.999	806.115
toevoegingen	920.283	2.283.614
onttrekkingen	842.014	1.161.730
saldo per 31 december	<u>2.006.268</u>	<u>1.927.999</u>

Deze reserve is in 2004 ontstaan uit de overschotten van het inkomensdeel. Dit is een vrij besteedbare reserve met een jaarlijkse storting van maximaal 15% van het jaarbudget inkomensdeel. Over de gewenste maximale omvang van deze reserve is een gevoeligheidsanalyse uitgevoerd in 2008. Er is naar aanleiding van het onderzoek door het AB besloten (dd. 3 november 2008) dat de maximale reserve op het inkomensdeel WWB 15% mag zijn van het jaarbudget.

De maximaal toegestane reserve 2009 bedraagt 15% van het budget 2009 ad € 13.375.126, te weten € 2.006.268.

Verklaring toevoegingen:

Op het inkomensdeel WWB werd in 2009 € 832.517 van het jaarbudget overgehouden.

De regeling IOAW kwam uit op een overschot van € 9.898 en bij de regeling BBZ hielden we een bedrag van € 77.868 over op de budgetten.

Verklaring onttrekkingen:

Per saldo wordt een bedrag van € 64.996 onttrokken als berekende vrijval uitkeringsdebiteuren 2009 (zie paragraaf 6.2.1).

Op de regeling IOAZ hadden we een tekort van € 10.874 op het budget 2009.

Ten slotte is hier het overschot op de reserve I-budget (het bedrag boven de maximaal toegestane reserva van 15% van het budget 2009) onttrokken, dit gaat om een bedrag van € 766.145.

reserve WWV

saldo per 1 januari	1.655	995
toevoegingen	-	660
onttrekkingen	-	-
saldo per 31 december	<u>1.655</u>	<u>1.655</u>

De reserve is in 2004 ontstaan als onderdeel van de reserve inkomensdeel. De WWV is een oude regeling en aflopend. Het is een vrij besteedbare reserve. Wij laten hem vanaf 2006 apart zien.

De bedragen die hier zijn vermeld hebben betrekking op toevoegingen van voorgaande jaren. In 2009 is hier niets meer aan toegevoegd omdat nog ontvangen bedragen vanaf 2009 volledig moeten worden terugbetaald aan het ministerie.

Specificatie nog te bestemmen resultaat Resultaat 2008

nog te bestemmen resultaat 2008	868.614
verantwoord in 2009	868.614
	-

Resultaat 2009

nog te bestemmen resultaat 2009	766.145
---------------------------------	---------

Het saldo per 1 januari 2009 bestaat uit het overschot reserve inkomensdeel ad € 868.614. Het bestuur heeft besloten bij besluit van 29 juni 2009 dat de helft van dit bedrag moest worden terugbetaald aan de gemeenten en de andere helft door de ISD gebruikt moet worden voor het Project Regionaal Arbeidsmarktbeleid.

Dit is in deze jaarrekening verwerkt.

Het saldo van resultaatbestemming per ultimo 2009 bestaat volledig uit het overschot op de reserve inkomensdeel, zie de uitleg bij de reserve inkomensdeel. Aan het bedrag van € 766.145 moet conform de gemeenschappelijke regeling na vaststelling van de jaarrekening door het Algemeen Bestuur een bestemming worden gegeven.

4.2.2 Voorzieningen

	2009	2008
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	-	145.000
	-	145.000

Specificatie voorzieningen**voorziening personeelslasten**

saldo per 1 januari	145.000	127.000
toevoegingen	-	135.000
onttrekkingen	145.000	117.000
saldo per 31 december	-	145.000

Deze voorziening is ontstaan in 2006 en gevormd om reeds lopende zaken te kunnen afronden in daaropvolgende jaren.

De hoogte van de voorziening wordt jaarlijks opnieuw vastgesteld. Toevoegingen of onttrekkingen worden gedaan vanuit de exploitatie apparaatskosten.

In 2009 is niets in deze voorziening gestort, we verwachten geen zaken op personeelsgebied uit 2009 die overlopen naar 2010.

In 2009 is onttrokken een bedrag van € 122.000 aan deze voorziening voor lasten met betrekking tot afwikkeling van Fuwa traject wat was opgestart in 2008. De resterende € 23.000 is als voordeel ten gunste van de exploitatie apparaatskosten vrijgevallen.

4.2.3 Vaste schulden met een rentetypische looptijd langer dan één jaar

De ISD heeft geen langlopende schulden.

Bij de BNG is een kredietruimte beschikbaar van € 750.000.

4.2.4 Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

	31-12-2009	31-12-2008
Nog te betalen bedragen	370.861	295.854
Crediteuren algemeen	1.839.047	1.194.838
Totaal	2.209.908	1.490.692

Nog te betalen bedragen

Het saldo van nog te betalen bedragen bestaat onder meer uit de afrekening van diverse regelingen van het ministerie van € 330.861. Opgenomen is hier verder 2 maanden bijdrage voor de Target Groep van € 15.000 (detacheringen bij het dienstencentrum Heusden) en de afrekening servicekosten van de gemeente Waalwijk van naar schatting € 25.000.

Crediteuren algemeen

Dit betreft de facturen van 2009 die op 31 december 2009 nog niet waren vervallen, die in 2010 betaald gaan worden.

Dit bedrag is dit jaar een stuk hoger dan in 2008, wat wordt veroorzaakt doordat tot en met 2008 voor betalingen ten laste van het W-deel het kasstelsel moest worden gehanteerd (dus betaald zijn uiterlijk op 31 december). Vanaf 2009 geldt dat voor verantwoording van het W-deel het baten- lastenstelsel moet worden gehanteerd.

4.2.5 Overlopende passiva

	31-12-2009	31-12-2008
Inhouding fitness	1.020	1.611
Loonheffing uitkeringen	22.213	22.569
ZVW premie uitkeringen	7.858	2.298
Netto uitkeringen	831.381	722.222
Werkdeel budget 2008	-	871.343
Terugbetalingsverplichting Rijk	717.506	670.463
Te verantwoorden uren Wet inburgering	31.563	116.991
Project HRM sectorservicepunt	256.324	-
Project dienstverlenend handhaven	92.329	-
Te betalen aan de deelnemende gemeenten	384.525	-
Collectieve ziektekosten	-	17.150
Ontvangsten door te betalen algemeen	106	-
Ontvangsten uitkering nog te bestemmen	894	1.203
Totaal	2.345.720	2.425.850

Loonheffing en zvw premie uitkeringen

Deze bedragen betreffen het saldo van 2009 welke door de Belastingdienst nog niet zijn afgerekend.

Bij het eindejaarswerk van de uitkeringsadministratie worden herberekeningen loonheffing en zvw premie gemaakt, omdat gedurende het uitkeringsjaar een percentage wordt gehanteerd, dat nog niet vaststaat. Later in het jaar is dit percentage bekend waarmee het juiste bedrag voor de loonheffing en de zvw premie kan worden bepaald. We moeten hier echter nog een formele aanslag van de belastingdienst van krijgen.

Netto uitkeringen

Dit bedrag betreft de uitkeringen 2009, welke wij verantwoord in 2009, maar waarvan de betalingen op de bankafschriften in 2010 worden afgeboekt.

Terugbetalingsverplichting Rijk

Ten behoeve van terugbetalingsverplichting uitkeringsdebiteuren aan het Rijk is hier een bedrag opgenomen van € 717.506. Het betreft terug te vorderen uitkeringen IOAW, IOAZ en BBZ, die na ontvangst voor 75% door ons zouden moeten worden terugbetaald aan het Rijk.

Te verantwoorden uren wet inburgering

Hier zijn de uren opgenomen van de opgestarte trajecten inburgering in 2008 waarvoor in 2008 ook al vergoedingen zijn ontvangen en waarvoor in 2010 nog begeleidingsuren moeten worden verantwoord. Van het saldo op 31 december 2008 is in 2009 inmiddels een bedrag van € 85.428 (€ 116.991 - € 31.563) verantwoord.

Voor de trajecten die zijn opgestart in 2009 en die doorlopen in 2010 en 2011 worden geen nog te verantwoorden uren opgenomen omdat verwacht wordt dat we deze kunnen bekostigen uit de apparaatskosten.

Project: HRM sectorservicepunten

Dit is een project dat samen met UWV is opgestart met het doel te investeren in een integrale vraag-gerichte werkgeversbenadering. De totale subsidie bedroeg € 315.643 voor 2009. In 2009 zijn ten laste hiervan bedragen verantwoord ad € 59.319.

Dit betreft dan de kosten van inhuur van de projectleider alsmede de uren van ingezet vast personeel en wat kleinere aanschaffingen.

Project dienstverlenend handhaven

Doel van dit project is de handhaving verder te structureren en op een hoger plan te krijgen alsmede het onderwerp meer in samenhang te brengen met de overige doelstellingen van de organisatie.

De subsidie hiervoor bedraagt € 153.308.

Hierop zijn in 2009 interne uren verantwoord, de kosten van de procesbegeleiding door Radar groep, kosten foldermateriaal, kosten van het klanttevredenheidsonderzoek en de kosten van verbetering van de website.

Het restantsaldo per 31 december bedraagt dan € 92.329, dat wordt ingezet in 2010.

Te betalen aan de deelnemende gemeenten

Het te bestemmen resultaat 2008 is in 2009 voor het gehele bedrag van € 868.614 terugbetaald aan de deelnemende gemeenten. Vervolgens hebben de gemeenten voor 50% van dit bedrag (€ 434.307) ter beschikking gesteld aan de ISD Midden Langstraat om dit bedrag als kasbeheerder in te zetten voor Regionaal arbeidsmarktbeleid. De besteding van dit bedrag blijft echter onder de verantwoordelijkheid van de deelnemende gemeenten.

Hierop zijn de gemaakte kosten van PSW (projectbegeleiding) verantwoord zodat per 31 december een saldo van € 384.525 resteert.

Collectieve ziektekostenverzekering

Het bedrag van € 17.150 per 31 december 2008 betrof een ontvangst van het Centraal Ziekenfonds inzake premies voor de Collectieve Aanvullende Zorgverzekering. Dit is in 2009 afgewikkeld.

Werkdeel budget 2009

In 2008 was er nog een overschot op het budget W-deel van € 871.343 (via overlopende passiva) wat is overgeheveld naar en volledig is ingezet in 2009.

In 2009 zijn we op een tekort uitgekomen op het budget W-deel, dit is in deze jaarrekening opgenomen onder de overlopende activa.

5. Niet uit de balans blijvende verplichtingen

De ISD is meerjarige contracten aangegaan voor:

	einddatum	jaarbedrag		
Automatiseringskosten gemeente Heusden	01-01-2014	505.000	resterende verplichting	2.020.000

Er is een meerjarig contract aangegaan met betrekking tot de dienstverlening van de gemeente Heusden op het gebied van automatisering.

Een groot deel van deze kosten is variabel. Dit maakt het niet mogelijk een vast jaarbedrag aan te geven. In 2009 zijn de beheerskosten, onderdeel van het contract met Heusden, naar beneden bijgesteld op basis van een uitgevoerd onderzoek naar marktconformiteit.

Uitgaande van de gerealiseerde uitgaven 2008 en 2009 gaan we voor volgende jaren uit van het bedrag van € 505.000.

De programmarekening over 2009, zoals gepresenteerd op pagina 4, wordt hier nader toegelicht.

6.1 Toelichting op de Rijksmiddelen

	Realisatie 2009	Begroot 2009	Realisatie 2008
Werkdeel WWB			
Budget lopend jaar	3.874.012	3.658.000	3.840.995
Overgeheveld budget vorig jaar	871.343	2.358.000	2.574.717
Uitgaven	4.825.642	4.172.000	5.544.369
Overheveling naar volgend jaar	80.287-	1.844.000	871.343
Saldo	0-	-	-
Inkomensdeel WWB			
Ontvangsten	13.955.744	12.521.000	13.309.125
Uitgaven	13.123.227	12.521.000	13.089.289
saldo	832.517	-	219.836
BBZ			
Ontvangsten	439.782	476.000	291.823
Uitgaven	361.914	400.000	159.722
Saldo	77.868	76.000	132.102
IOA			
Ontvangsten	757.978	689.000	731.093
Uitgaven	758.952	634.000	682.053
Saldo	974-	55.000	49.040
WWV			
Ontvangsten	1.240	2.000	2.640
Uitgaven	1.240	2.000	1.980
Saldo	-	-	660
Kinderopvang			
Ontvangsten	-	16.000	26.693
Uitgaven	-	16.000	26.693
Saldo	-	-	-
Resultaat op rijksbijdragen	909.411	131.000	401.637

Algemeen

In deze jaarrekening licht de ISD Midden-Langstraat alle afwijkingen op begrotingsposten toe die groter zijn dan tien procent ten opzichte van het begrote bedrag. Hierbij hanteren wij in principe een minimale afwijking van € 25.000. Ook bijzondere afwijkingen van posten in deze jaarrekening ten opzichte van begroting of ten opzichte van de vorige jaarrekening worden toegelicht.

Werkdeel

Het budget 2009, inclusief het overgeheveld overschot 2008, bedroeg € 4.745.356.

Er is werkelijk uitgegeven over 2009 een bedrag van € 4.825.641.

Er is dus een tekort van € 80.286 wat wordt overgeheveld naar 2010.

Inkomensdeel WWB

Met het inkomensdeel van de WWB worden de uitkeringen aan klanten betaald. Er is in 2009 op dit budget een overschot gerealiseerd van € 832.517. Dit komt omdat er gemiddeld minder klanten in 2009 een beroep hebben gedaan op de WWB-uitkering dan was verwacht. Het overschot wordt toegevoegd aan de reserve inkomensdeel.

BBZ

Het betreft een kleine regeling waarbij de uitgaven per jaar sterk kunnen wisselen. Van de BBZ-uitkeringen wordt 75% bekostigd door het Rijk, 25% door de ISD. Voor deze bijdrage van de ISD krijgen we een vast bedrag per jaar van het Rijk. Per saldo wordt er een overschot gerealiseerd. Dit bedrag wordt toegevoegd aan de reserve inkomensdeel.

IOAW/IOAZ

Voor IOAW en IOAZ geldt dezelfde bekostigingssystematiek als voor BBZ (zie hierboven). Zowel de ontvangsten als de uitgaven voor de IOAW/IOAZ vallen wat hoger uit dan begroot. Het overschot op de IOAW is € 9.898, het tekort op de IOAZ € 10.873. Per saldo is er een tekort op declaratie en budget van € 974. Dit tekort over 2009 wordt onttrokken aan de reserve inkomensdeel.

WWV

Dit is een oude regeling waar nog een vordering open staat waarop wordt afgelost. Deze aflossing moet volledig doorbetaald worden aan het Rijk.

Kinderopvang

Deze regeling wordt hier vanaf 2009 niet meer gepresenteerd. Dit is een regeling die wij uitvoeren voor de gemeenten en die ook door de gemeenten aan de ISD vergoed wordt voor het uitgegeven bedrag. De ISD ontvangt dus niet de rijksmiddelen, en hoeft hier geen verantwoording over af te leggen. Omdat het in de jaarrekening 2008 van de ISD tóch nog was gepresenteerd, moeten ze voor de goedkeuring van deze jaarrekening als gerealiseerde lasten van 2008 blijven staan. Dit geldt ook voor de begrote cijfers van 2009.

6.2.1 Vrijval debiteuren

Dit jaar is gestart met een uitstaand debiteurensaldo van € 4.401.066. In de loop van het jaar zijn er mutaties geweest welke leidden tot een eindsaldo van € 3.955.276. In 2009 is opgeboekt € 755.717, buiten invordering gesteld € 390.838 en ontvangen € 810.669.

Per saldo dus een afname van € 445.790.

Elk jaar wordt het debiteurensaldo gecorrigeerd voor dubieuze debiteuren. De bepaling van de voorziening voor dubieuze debiteuren wordt gedaan aan de hand van een toetsing per debiteur. In 2009 bedraagt de berekende voorziening dubieuze debiteuren € 1.339.067, een daling van € 384.506 ten opzichte van het jaar ervoor.

Daarnaast wordt jaarlijks de terugbetalingsverplichting aan het Rijk berekend aan de hand van de openstaande vorderingen waarvan 75% moet worden terugbetaald aan het Rijk.

Dit betreft de terugvorderingen IOAW, IOAZ en Bbz.

Deze terugbetalingsverplichting neemt over 2009 af met € 47.042.

Per saldo levert dit een resultaat op vorderingen op van (- € 445.791 + € 384.506 - € 47.042) -€ 108.327. Dit is onttrokken uit de reserve egalisatie vorderingen uitkeringsadministratie.

Deze reserve egalisatie vorderingen uitkeringsadministratie is in 2004 ontstaan en wordt ingezet als achtervang voor de mutaties van het saldo debiteuren om de exploitatie niet te belasten met grote schommelingen in de debiteuren-ontwikkelingen (toename/ afname). Er is door het bestuur (AB, dd. 7 juli 2008) een besluit genomen om een omvang van 40% van de netto vorderingen af te dekken door middel van deze reserve. Dit moet voldoende zijn om het risico dat er niet voldoende dekkingsmiddelen zijn in zeer belangrijke mate af te dekken.

De genoemde onttrekking van € 108.327 aan de egalisatiereserve zorgt ervoor dat deze lager wordt dan de verplichte 40% van de netto vordering. Het verschil (€ 64.996) wordt daarom onttrokken aan de reserve inkomensdeel.

Opgemerkt moet worden dat de hierboven genoemde vrijgevallen/onttrokken bedragen een incidenteel karakter hebben en niet structureel zijn. Een en ander is afhankelijk van het verloop van de debiteuren en het percentage van oninbaarheid. Er kan dus zowel een positief als een negatief resultaat behaald worden.

Onderstaand worden de diverse mutaties mbt de debiteuren weergegeven.

Hoogte bruto vordering 31-12-2009	€	3.955.276
min voorziening dubieuze debiteuren	€	1.339.067
min terugbetalingsverplichting aan het Rijk	€	717.506
Netto vordering	€	1.898.703
40% van de netto vordering is	€	759.481

mutaties debiteuren

mutatiesaldo voorziening debiteuren	€	384.506
mutatiesaldo betalingsverplichting	€	47.042-
mutatiesaldo afname debiteuren	€	445.791-
naar egalisatiereserve	€	108.327-
stand egalisatiereserve 1 januari	€	802.812
mutatiesaldo egalisatiereserve	€	108.327-
	€	694.485
stand egalisatiereserve 31 december (40% van de netto vordering)	€	759.481
per saldo onttrokken aan reserve inkomensdeel	€	64.996-

6.3.1 Personele kosten

	Realisatie 2009	Begroot 2009	Realisatie 2008
Loonkosten			
Loonkosten en sociale lasten	1.998.582	2.673.000	2.203.430
Doorbelasting naar het werkdeel	269.395-	-	426.140-
Inhuur personeel	2.036.882	531.000	1.547.810
Totaal	3.766.069	3.204.000	3.325.100
Overige personeelskosten			
Reis- en verblijfskosten	55.367	41.000	54.253
Studie/opleiding/congres	36.471	43.000	35.827
Ondernemingsraad	14.418	10.000	9.640
Bedrijfsarts + maatregelen	12.685	15.000	13.300
Overige personeelskosten	161.795	143.000	206.455
Totaal	280.736	252.000	319.475
Ondersteuning van gemeente Waalwijk			
Ondersteuning P&O en facilitaire zaken	59.496	91.000	85.343
Totaal	59.496	91.000	85.343
TOTAAL PERSONELE KOSTEN	4.106.301	3.547.000	3.729.918

Loonkosten

De loonkosten over 2009 zijn hoger dan begroot (€ 3.766.069 om € 3.203.000) en hoger dan in 2008. Deze hogere kosten worden veroorzaakt door meer inhuur van personeel dan begroot en het feit dat er minder uren ten laste zijn gebracht van het werkdeel dan vorig jaar.

Voor de loonkosten en sociale lasten geldt dat het aantal fte gedurende het jaar gemiddeld op hetzelfde aantal lag als over 2008. Het verschil ten opzichte van de realisatie 2008 kan worden verklaard doordat in de rekening over 2008 de in 2009 en 2010 te realiseren uren ten behoeve van inburgeringstrajecten ten laste van deze post zijn gebracht.

In 2009 zijn bovendien uren van de eigen medewerkers ten laste van diverse projecten gebracht wat de loonkosten en sociale lasten verlaagt.

Voor de inhuur geldt dat het aantal op 31 december in 2009 hoger was dan in 2008 en ook gemiddeld genomen op een hoger aantal uitkwam in 2009 dan in 2008.

Formatie:

	31-12-2009	31-12-2008
Aantal personen in dienst aan het einde van het jaar:	53	46
Aantal FTE's in dienst aan het einde van het jaar:	46,68	41,07
Aantal personen inhuur aan het einde van het jaar:	29	26
Aantal FTE's inhuur aan het einde van het jaar:	18,55	15,69
aantal FTE totaal	65,23	56,76

Formatie:	2009	2008
Gemiddeld aantal personen in dienst:	48,01	48,17
Gemiddeld aantal FTE's in dienst:	42,51	42,91
Gemiddeld aantal personen inhuur:	26,58	21,92
Gemiddeld aantal FTE's inhuur:	17,36	13,63
aantal FTE totaal	59,87	56,54

De onder formatie vermelde aantallen geven een wat vertekend beeld omdat alleen de aantallen per 31 december worden aangegeven, het is een moment opname.

Het aantal personen op 31 december is ten opzichte van een jaar geleden gestegen. In 2008 is gekozen voor een specialisatie van klantmanagement. Hiermee wordt beoogd de klant beter te bereiken en deze beter van dienst te zijn, op een efficiënte manier. Deze specialisatie heeft ook gevolgen voor de inrichting van de organisatie.

Tegelijk met de invoering van het project klantmanagement moet de organisatie draaiend gehouden worden. Tijdens de procedures over definitieve bezetting door vaste krachten, zijn inhuurkrachten ingezet. In het projectplan Klantmanagement was deze verhoogde inzet van inhuurkrachten wel voorzien, maar toen was de begroting 2009 al gemaakt (maart 2008). Het projectplan is 13 oktober 2008 door het Dagelijks Bestuur vastgesteld.

De ISD is bezig met het opvullen van nog openstaande functies waarmee de kosten van inhuur personeel zullen verminderen, en die van vast personeel zullen toenemen.

Bij het werven van vast personeel willen we ervoor zorgen dat er voldoende werkervaring in de formatie aanwezig blijft. Dit valt echter niet mee, omdat het moeilijk is om in de huidige markt ervaren personeel te werven.

We werven nu veelal minder ervaren personeel, en zorgen voor een interne begeleiding en opleiding. Dit houdt echter in dat er voorlopig nog meer inhuur van personeel nodig is om voldoende werkervaring te behouden. Bovendien wordt voor het inlopen van opgelopen achterstanden in onderhanden werk extra capaciteit tijdelijk bijgeschakeld.

Ook door de economische recessie en de gevolgen hiervan voor de ISD, toenemende aantallen aanvragen om uitkering, is het nodig gebleken extra personele capaciteit in te huren.

Ook de uitvoering van de Wet Inburgering heeft geleid tot extra inhuur van personeel. Met de aangesloten gemeenten is de afspraak gemaakt dat deze wet door de ISD wordt uitgevoerd, waarbij de jaren 2008 en 2009 werden beschouwd als pilotperiode. Vandaar dat hier in 2009 grotendeels inhuurkrachten voor zijn ingezet.

In 2010 zal dit opnieuw worden bekeken in relatie tot opgelegde taakstellingen.

Overige personeelskosten

De totale overige personeelskosten 2009 komen ongeveer € 27.000 hoger uit dan begroot en ca € 39.000 lager dan gerealiseerd in 2008.

De afwijking ten opzichte van de begroting zit voor een groot deel (€ 14.000) in de omzetting eindejaarsuitkering reiskosten (was niet zo hoog begroot). Ten opzichte van de realisatie 2008 zit er nagenoeg geen verschil in.

Daarnaast zit er een afwijking in de overige personeelskosten van ongeveer € 13.000 ten opzichte van de begroting, die wordt veroorzaakt door de hogere post externe advieskosten, zoals onder andere voor de evaluatie van de Gemeenschappelijke Regeling.

Ten opzichte van de realisatie 2008 is op deze post € 39.000 minder uitgegeven. Dit is het gevolg van het feit dat in 2008 ten behoeve van de organisatie aanpassing externen zijn ingehuurd tbv advisering. Deze kosten zijn er in 2009 niet meer.

Ondersteuning door gemeente Waalwijk

Ten opzichte van de realisatie 2008 is op deze post € 26.000 minder uitgegeven en ten opzichte van de begroting 2009 is € 32.000 minder uitgegeven.

Dit is het gevolg van aanpassing van het contract met gemeente Waalwijk ten aanzien van de facilitaire zaken die de gemeente Waalwijk niet langer uitvoert, maar door de ISD zelf worden gedaan.

6.3.2 Afschrijvingen

	Realisatie 2009	Begroot 2009	Realisatie 2008
afschrijvingen			
Afschrijvingen op materiele vaste activa met	16.686	29.000	33.903
totaal afschrijvingen	16.686	29.000	33.903

6.3.3 Lasten bedrijfsvoering

	Realisatie 2009	Begroot 2009	Realisatie 2008
lasten bedrijfsvoering			
Kosten bestuur	4.295	3.000	-
Huisvestingskosten	415.309	426.000	365.539
Automatiseringskosten	570.469	707.000	628.020
Kantoorkosten	166.433	150.000	136.163
Bankkosten	-	10.000	-
Accountantskosten	28.560	40.000	25.585
Representatiekosten	13.280	22.000	26.674
Clientenparticipatie	1.392	3.000	2.505
Kosten BVG vorming	384	-	16.438
Voorlichting sociale voorziening	37.782	71.000	51.095
Sociale recherche	142.503	175.000	152.092
Presentiegelden bezwaar en beroep	7.300	9.000	7.000
Kosten terug-en invordering	3.541	5.000	1.016
Griffierecht en proceskosten	9.870	6.000	10.845
Advieskosten sociale voorziening	11.324	15.000	10.414
Kosten onderzoek IOAZ	6.954	5.000	3.369
Onvoorziene lasten	5.011	10.000	88.956
totaal lasten	1.424.409	1.657.000	1.525.711

Afschrijvingskosten

De afschrijvingskosten van 2009 zijn lager dan begroot en gerealiseerd. Dit is veroorzaakt omdat er van uit gegaan werd dat er diverse aanschaffingen zouden plaatsvinden. Dat is wel gebeurd, maar in de loop van 2009 zodat de afschrijvingen pas worden meegenomen in 2010.

Kosten bestuur:

De presentiegelden van het bestuur zijn in 2007 aan het einde van het jaar betaald. In 2008 kon dit niet gerealiseerd worden in verband met een late vergadering in december. Er is besloten om de presentiegelden van een vergaderjaar voortaan in januari van het jaar daarna te betalen. In (januari) 2009 heeft dus de betaling van de presentiegelden over 2008 plaatsgevonden.

Huisvestingskosten

In 2009 is er meer uitgegeven dan de realisatie 2008, ca € 50.000. Ten opzichte van de begroting komen we wat lager uit. Dit wordt veroorzaakt doordat in de realisatie 2008 geen rekening is gehouden met de afrekening. Deze kwam laat in 2009. Deze is dus in 2009 meegenomen en daarnaast is ook rekening gehouden met de verwachte afrekening 2009.

Automatiseringskosten

De gerealiseerde automatiseringskosten zijn in 2009 lager dan de begroting over 2009.

Dit wordt grotendeels veroorzaakt doordat er een aanpassing heeft plaatsgevonden van het contract met de gemeente Heusden van ca. € 42.000. Daarnaast is het bedrag ook verlaagd doordat de jaarlijkse reservering van ca € 58.000 is vervallen vanaf 2009. Bij het opstellen van de begroting voor 2009 is nog niet uitgegaan van deze aanpassingen.

Verder heeft er in 2009 nog een teruggaaf plaatsgevonden naar aanleiding van de afrekening 2008 van ca € 50.000.

Kantoorkosten

Deze vallen ca € 16.000 hoger dan begroot en ca € 30.000 dan gerealiseerd in 2008.

De hogere kosten ten opzichte van de realisatie zitten voornamelijk in de hogere abonnementskosten, portiekosten en drukwerk (er is een aantal folders aangepast en opnieuw gedrukt).

Ten opzichte van de begroting zicht het verschil in de raming van de portiekosten.

Accountantskosten

Deze zijn lager dan begroot. Dit wordt mede veroorzaakt doordat er in het verleden extra opdrachten zijn uitgevoerd door de accountant waardoor ten tijde van het opstellen van de begroting van deze hogere kosten is uitgegaan.

Kosten BVG vorming

Dit betreft een project dat in 2008 speelde en waarvoor toen voor inzet van een projectleider en secretariële ondersteuning kosten zijn gemaakt. In 2009 is er nog één factuur ontvangen.

Sociale Recherche

Deze zijn ca € 30.000 lager dan begroot. De kosten voor sociale recherche worden berekend op basis van de verdeelsleutel inwoners en aantallen (abonnementstructuur). Deze afspraken gelden voor het samenwerkingsverband SR in Midden-Brabant.

Onvoorziene baten en lasten

In 2008 is per saldo een last verantwoord van € 79.000 ten behoeve van de voorziening personeelslasten. Daarnaast zijn nog enkele kleinere posten verantwoord.

Voor wat betreft de realisatie 2009 zitten er een aantal kleine posten, door afwikkeling van een aantal balansposten in 2009.

6.3.4 Baten Bedrijfsvoering

	Realisatie 2009	Begroot 2009	Realisatie 2008
baten			
opbrengst terug- en invordering	4.486	-	-
automatisering	291.249	-	-
rentebaten	13.834	121.000	243.111
onvoorziene baten	41.027	-	-
	350.595	121.000	243.111
bijdragen			
Gemeente Heusden	1.824.115	1.949.000	1.826.173
Gemeente Loon op Zand	892.370	863.000	845.228
Gemeente Waalwijk	2.192.059	2.300.000	2.214.367
Totaal Bijdragen	4.908.544	5.112.000	4.885.768

Opbrengst terug- en invordering

Dit betreft de opbrengst van de door de ISD aan de klant in rekening gebrachte kosten inzake vorderingen (aanmaningskosten) als gevolg van de invoering in 2009 van de 4e tranche van de Algemene Wet Bestuursrecht.

Hierin is geregeld dat deze kosten in rekening gebracht moeten worden bij de klant.

Ter verduidelijking: de hiervoor in tabel 6.3.3 genoemde kosten terug- en invordering betreffen kosten die door de deurwaarder aan de ISD in rekening worden gebracht en niet verhaald kunnen worden op de klant.

Automatisering

In Heusden is een voorziening opgebouwd ten behoeve van vervanging van hard- en software welke is gevoed door jaarlijkse stortingen ten laste van automatiseringskosten ISD. Deze voorziening is overgeheveld naar de ISD en hier verantwoord als baat.

Rentebaten

De rente-opbrengsten zijn minder dan in 2008 en ook lager dan begroot.

De begroting was al lager dan de realisatie van vorig jaar omdat we rekening hielden met een lagere liquiditeitspositie als gevolg van de verhoogde inzet op de re-integratie (verhoogd gebruik W-middelen cq lager banksaldo).

Daarnaast is in 2009 veel minder rente ontvangen omdat tengevolge van de recessie het rentepercentage gemiddeld nog maar 0,4% bedroeg, ten opzichte van 3,51% in 2008.

Het gemiddeld uitstaand saldo in 2008 bedroeg nog € 8,2 miljoen en in 2009 nog maar € 4,7 miljoen.

Onvoorziene baten

Deze bestaan uit de vrijval van de voorziening personeel ad € 23.877 en een terugontvangst van het ziekenfonds over diverse jaren ad € 17.150.

Gemeentelijke bijdragen

In 2009 zijn de bijdragen van de gemeenten ten opzichte van de begroting verminderd met een korting voor de ketensamenwerking. Deze korting is bij de gemeenten verminderd op hun Algemene Uitkering. Het Algemeen Bestuur heeft besloten deze korting voor 2009 door te rekenen aan de ISD. In de jaarrekening is deze verwerkt door aan de gemeenten deze korting aan het einde van het jaar terug te betalen.

Voor 2009 betekende dit voor de ISD een vermindering van de bijdragen van € 117.310.

In 2008 is door een besluit van het bestuur (dd 02 februari 2008) een korting opgelegd van € 80.000 in verband met het wegvallen van 1,6 FTE zorgtaken. Door indexering toe te passen was dit bedrag voor 2009 € 86.145. Deze korting is aan het begin van het jaar bij het in rekening brengen van de voorschotten verminderd op de bijdragen.

De korting op de ketensamenwerking en de korting vanwege de zorgtaken zijn beiden niet in de begroting 2009 verwerkt. Vanaf 2010 is in de begroting de korting van de zorgtaken structureel verwerkt.

Resultaat

Het resultaat van de bedrijfslasten heeft een negatief resultaat van € 288.256.
Dit resultaat is ten laste van de reserve apparaatskosten geboekt.

6.4 Mutaties in reserves/voorzieningen

Reserve	Apparaat	Vakantie- geld	WWB i-deel	Rente activa	Egalisatie vorderingen uitkerings-	WWV
stand 1 jan 2009	663.015	78.485	1.927.999	-	802.813	1.655
toevoeging 2009	-	1.222	920.283	-	64.997	-
onttrekking 2009	289.478	-	842.014	-	108.328	-
stand 31 dec 2009	373.537	79.707	2.006.268	-	759.482	1.655

Resultaat**Nog te be-
stemmen
resultaat**

resultaat 2008
verantwoord in 2009

868.614
868.614

resultaat 2009

-
766.145

Voorziening**Voorziening
personeel**

stand 1 jan 2009

145.000

toevoeging 2009

-

onttrekking 2009

145.000

stand 31 dec 2009

0

Aan het Algemeen Bestuur van de
Intergemeentelijke Sociale Dienst Midden-Langstraat
WAALWIJK

ACCOUNTANTSVERKLARING

Wij hebben de jaarrekening 2009 van de Intergemeentelijke Sociale Dienst Midden-Langstraat zoals opgenomen in de 'Jaarrekening 2009 ISD Midden-Langstraat', bestaande uit de balans per 31 december 2009 en de programmarekening over 2009 met de toelichtingen, gecontroleerd.

Verantwoordelijkheid van het Dagelijks Bestuur

Het Dagelijks Bestuur van de Intergemeentelijke Sociale Dienst Midden-Langstraat is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening, alsmede voor het opstellen van het jaarverslag, beide in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten.

Deze verantwoordelijkheid houdt onder meer in dat de jaarrekening zowel de baten en lasten als de activa en passiva getrouw dient weer te geven en dat de in de jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen. Rechtmatige totstandkoming betekent in overeenstemming met de begroting en met de van toepassing zijnde wettelijke regelingen waaronder verordeningen van de gemeenschappelijke regeling.

Deze verantwoordelijkheid omvat onder meer: het ontwerpen, invoeren en in stand houden van een intern beheersingssysteem relevant voor het opmaken van en getrouw weergeven in de jaarrekening van zowel de baten en lasten als de activa en passiva, zodanig dat deze geen afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten bevat en voor de naleving van de relevante wet- en regelgeving, het kiezen en toepassen van aanvaardbare grondslagen voor financiële verslaggeving en het maken van schattingen die onder de gegeven omstandigheden redelijk zijn.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle, als bedoeld in artikel 213, tweede lid van de Gemeentewet. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder het Besluit Accountantscontrole Provincies en Gemeenten. Dienovereenkomstig zijn wij verplicht te voldoen aan de voor ons geldende gedragsnormen en zijn wij gehouden onze controle zodanig te plannen en uit te voeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De keuze van de uit te voeren werkzaamheden is afhankelijk van de professionele oordeelsvorming van de accountant, waaronder begrepen zijn beoordeling van de risico's van afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

In die beoordeling neemt de accountant in aanmerking het voor het opmaken van en getrouw weergeven in de jaarrekening van zowel de baten en lasten als de activa en passiva, alsmede het voor de naleving van de wet- en regelgeving relevante interne beheersingssysteem, teneinde een verantwoorde keuze te kunnen maken van de controlewerkzaamheden die onder de gegeven omstandigheden adequaat zijn, maar die niet tot doel hebben een oordeel te geven over de effectiviteit van het interne beheersingssysteem van de Intergemeentelijke Sociale Dienst Midden-Langstraat.

Tevens omvat een controle onder meer een evaluatie van de aanvaardbaarheid van de toegepaste grondslagen voor financiële verslaggeving, van de redelijkheid van schattingen die het Dagelijks Bestuur van de gemeenschappelijke regeling heeft gemaakt, een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten. Deze goedkeuringstolerantie is vastgesteld in de opdrachtbevestiging d.d. 20 maart 2009.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Oordeel

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening van de Intergemeentelijke Sociale Dienst Midden-Langstraat een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2009 als van de activa en passiva per 31 december 2009 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten.

Voorts zijn wij van oordeel dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen in overeenstemming met de begroting en met de van toepassing zijnde wettelijke regelingen waaronder verordeningen van de gemeente.

Verklaring betreffende andere wettelijke voorschriften en/of voorschriften van regelgevende instanties

Op grond van de wettelijke verplichting ingevolge artikel 213 lid 3 onder d Gemeentewet melden wij dat het jaarverslag, voorzover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening.

Eindhoven, 12 april 2010

Ernst & Young Accountants LLP
w.g. drs. M.H. de Hair RA

8. Bijlagen ten behoeve van het vullen van de gegevens ten behoeve van de gemeenterekening

8.1 Bijlage gemeente Heusden

(conform model "Sisa verantwoordingsinformatie specifieke uitkeringen")

Alleen de van toepassing zijnde vragen en kolommen in het model zijn vermeld.

Nr. Specifieke uitkering	74. Wet Werk en Bijstand (WWB) (inkomensdeel)				
Indicator	Overige ontvangsten (11)	Besteed tlv rijksmiddelen (12)	Overige besteding (14)	Te verrekenen met het Rijk (15)	Overige (17)
Totaal uitgaven inkomensdeel		4.822.504			
Totaal uitgaven inkomensdeel cat. jonger dan 65 jr		4.575.853			
Totaal ontvangsten (niet-Rijk) inkomensdeel	169.939				
Totaal ontvangsten (niet-Rijk) inkomensdeel cat. jonger dan 65 jr	154.864				

Nr. Specifieke uitkering	74. Wet Werk en Bijstand (WWB) (werkdeel)				
Indicator	Overige ontvangsten (11)	Besteed tlv rijksmiddelen (12)	Overige besteding (14)	Te verrekenen met het Rijk (15)	Overige (17)
Omvang van het in 2008 uitgegeven bedrag waarvan de rechtmatigheid niet kan worden vastgesteld				0	

Nr. Specifieke uitkering	75. IOAW				
Indicator	Overige ontvangsten (11)	Besteed tlv rijksmiddelen (12)	Overige besteding (14)	Te verrekenen met het Rijk (15)	Overige (17)
Uitgaven IOAW		118.765			
Ontvangsten IOAW (niet-Rijk)	898				

Nr. Specifieke uitkering	76. IOAZ				
Indicator	Overige ontvangsten (11)	Besteed tlv rijksmiddelen (12)	Overige besteding (14)	Te verrekenen met het Rijk (15)	Overige (17)
Uitgaven IOAZ		53.894			
Ontvangsten IOAZ (niet-Rijk)	0				
Uitvoeringskosten IOAZ			0		

Nr. Specifieke uitkering	78. Bijstandsverlening Zelfstandigen 2004				
Indicator	Overige ontvangsten (11)	Besteed tlv rijksmiddelen (12)	Overige besteding (14)	Te verrekenen met het Rijk (15)	Overige (17)
Totaal uitgaven uitkeringen Bbz 2004 (excl. Bob)		19.306			
Totaal uitgaven kapitaalverstrekking Bbz 2004		68.261			
Totaal ontvangsten uitkeringen Bbz (excl Bob,excl Rijk)	27.662				
Totaal ontvangsten kapitaalverstrekking Bbz (excl. Rijk)	40.785				
Totaal uitvoeringskosten Bbz 2004 (excl. Bob)		32.002			
Totaal uitgaven uitkeringen Bob		0			
Totaal ontvangsten Bob (excl. Rijk)	0				
Totaal uitvoeringskosten Bob		0			

Nr. Specifieke uitkering	79. Wet Werkloosheidsvoorziening				
Indicator	Overige ontvangsten (11)	Besteed tlv rijksmiddelen (12)	Overige besteding (14)	Te verrekenen met het Rijk (15)	Overige (17)
Ontvangsten	0				

Nr. Specifieke uitkering	82. Participatiebudget --->LET OP: BETREFT ALLEEN HET RE-INTEGRATIE				
Indicator	Overige ontvangsten (11)	Besteed tlv rijksmiddelen (12)	Overige besteding (14)	Te verrekenen met het Rijk (15)	Overige (17)
Meeneemregeling WWB: overheveling overschot/tekort van WWB werkdeel 2008 naar Participatiebudget 2009					-80.788
Reserveringsregeling: overheveling overschot/tekort van 2009 naar 2010					-29.859
Lasten WWB werkdeel 2008 die in 2008 niet hebben geleid tot een kasbetaling		102.582			
Lasten WWB werkdeel 2009		1.061.041			
Baten WWB werkdeel 2008 die in 2008 niet hebben geleid tot een kasontvangst					0
Totaal baten (niet Rijk) Participatiebudget (LET OP: betreft alleen WWB werkdeel)	0				
Terug te betalen aan Rijk (LET OP: betreft alleen WWB werkdeel)				0	
Het aantal in 2009 gerealiseerde duurzame plaatsingen naar werk	16				

8.2 Bijlage gemeente Loon op Zand

28

(conform model "Sisa verantwoordingsinformatie specifieke uitkeringen")

Alleen de van toepassing zijnde vragen en kolommen in het model zijn vermeld.

Nr. Specifieke uitkering	74. Wet Werk en Bijstand (WWB) (inkomensdeel)				
Indicator	Overige ontvangsten (11)	Besteed tlv rijksmiddelen (12)	Overige besteding (14)	Te verrekenen met het Rijk (15)	Overige (17)
Totaal uitgaven inkomensdeel		1.952.220			
Totaal uitgaven inkomensdeel cat. jonger dan 65 jr		1.876.816			
Totaal ontvangsten (niet-Rijk) inkomensdeel	57.607				
Totaal ontvangsten (niet-Rijk) inkomensdeel cat. jonger dan 65 jr	53.680				

Nr. Specifieke uitkering	74. Wet Werk en Bijstand (WWB) (werkdeel)				
Indicator	Overige ontvangsten (11)	Besteed tlv rijksmiddelen (12)	Overige besteding (14)	Te verrekenen met het Rijk (15)	Overige (17)
Omvang van het in 2008 uitgegeven bedrag waarvan de rechtmatigheid niet kan worden vastgesteld				0	

Nr. Specifieke uitkering	75. IOAW				
Indicator	Overige ontvangsten (11)	Besteed tlv rijksmiddelen (12)	Overige besteding (14)	Te verrekenen met het Rijk (15)	Overige (17)
Uitgaven IOAW		101.669			
Ontvangsten IOAW (niet-Rijk)	1.315				

Nr. Specifieke uitkering	76. IOAZ				
Indicator	Overige ontvangsten (11)	Besteed tlv rijksmiddelen (12)	Overige besteding (14)	Te verrekenen met het Rijk (15)	Overige (17)
Uitgaven IOAZ		87.622			
Ontvangsten IOAZ (niet-Rijk)	0				
Uitvoeringskosten IOAZ			0		

Nr. Specifieke uitkering	78. Bijstandsverlening Zelfstandigen 2004				
Indicator	Overige ontvangsten (11)	Besteed tlv rijksmiddelen (12)	Overige besteding (14)	Te verrekenen met het Rijk (15)	Overige (17)
Totaal uitgaven uitkeringen Bbz 2004 (excl. Bob)		18.411			
Totaal uitgaven kapitaalverstrekking Bbz 2004		73.770			
Totaal ontvangsten uitkeringen Bbz (excl Bob,excl Rijk)	12.339				
Totaal ontvangsten kapitaalverstrekking Bbz (excl. Rijk)	24.671				
Totaal uitvoeringskosten Bbz 2004 (excl. Bob)		11.211			
Totaal uitgaven uitkeringen Bob		0			
Totaal ontvangsten Bob (excl. Rijk)	0				
Totaal uitvoeringskosten Bob		0			

Nr. Specifieke uitkering	79. Wet Werkloosheidsvoorziening				
Indicator	Overige ontvangsten (11)	Besteed tlv rijksmiddelen (12)	Overige besteding (14)	Te verrekenen met het Rijk (15)	Overige (17)
Ontvangsten	0				

Nr. Specifieke uitkering	82. Participatiebudget --->LET OP: BETREFT ALLEEN HET RE-INTEGRATIE				
Indicator	Overige ontvangsten (11)	Besteed tlv rijksmiddelen (12)	Overige besteding (14)	Te verrekenen met het Rijk (15)	Overige (17)
Meeneemregeling WWB: overheveling overschot/tekort van WWB werkdeel 2008 naar Participatiebudget 2009					-128.215
Reserveringsregeling: overheveling overschot/tekort van 2009 naar 2010					-14.564
Lasten WWB werkdeel 2008 die in 2008 niet hebben geleid tot een kasbetaling		50.036			
Lasten WWB werkdeel 2009		273.702			
Baten WWB werkdeel 2008 die in 2008 niet hebben geleid tot een kasontvangst					0
Totaal baten (niet Rijk) Participatiebudget (LET OP: betreft alleen WWB werkdeel)	0				
Terug te betalen aan Rijk (LET OP: betreft alleen WWB werkdeel)				0	
Het aantal in 2009 gerealiseerde duurzame plaatsingen naar werk	2				

8.3 Bijlage gemeente Waalwijk

30

(conform model "Sisa verantwoordingsinformatie specifieke uitkeringen")

Alleen de van toepassing zijnde vragen en kolommen in het model zijn vermeld.

Nr. Specifieke uitkering	74. Wet Werk en Bijstand (WWB) (inkomensdeel)				
Indicator	Overige ontvangsten (11)	Besteed tlv rijksmiddelen (12)	Overige besteding (14)	Te verrekenen met het Rijk (15)	Overige (17)
Totaal uitgaven inkomensdeel		6.348.503			
Totaal uitgaven inkomensdeel cat. jonger dan 65 jr		5.963.810			
Totaal ontvangsten (niet-Rijk) inkomensdeel	353.071				
Totaal ontvangsten (niet-Rijk) inkomensdeel cat. jonger dan 65 jr	303.304				

Nr. Specifieke uitkering	74. Wet Werk en Bijstand (WWB) (werkdeel)				
Indicator	Overige ontvangsten (11)	Besteed tlv rijksmiddelen (12)	Overige besteding (14)	Te verrekenen met het Rijk (15)	Overige (17)
Omvang van het in 2008 uitgegeven bedrag waarvan de rechtmatigheid niet kan worden vastgesteld				0	

Nr. Specifieke uitkering	75. IOAW				
Indicator	Overige ontvangsten (11)	Besteed tlv rijksmiddelen (12)	Overige besteding (14)	Te verrekenen met het Rijk (15)	Overige (17)
Uitgaven IOAW		309.245			
Ontvangsten IOAW (niet-Rijk)	839				

Nr. Specifieke uitkering	76. IOAZ				
Indicator	Overige ontvangsten (11)	Besteed tlv rijksmiddelen (12)	Overige besteding (14)	Te verrekenen met het Rijk (15)	Overige (17)
Uitgaven IOAZ		87.757			
Ontvangsten IOAZ (niet-Rijk)	0				
Uitvoeringskosten IOAZ			0		

Nr. Specifieke uitkering		78. Bijstandsverlening Zelfstandigen 2004				
Indicator	Overige ontvangsten (11)	Besteed tlv rijksmiddelen (12)	Overige besteding (14)	Te verrekenen met het Rijk (15)	Overige (17)	
Totaal uitgaven uitkeringen Bbz 2004 (excl. Bob)		21.579				
Totaal uitgaven kapitaalverstrekking Bbz 2004		87.265				
Totaal ontvangsten uitkeringen Bbz (excl Bob, excl Rijk)	13.838					
Totaal ontvangsten kapitaalverstrekking Bbz (excl. Rijk)	42.524					
Totaal uitvoeringskosten Bbz 2004 (excl. Bob)		30.108				
Totaal uitgaven uitkeringen Bob		0				
Totaal ontvangsten Bob (excl. Rijk)	0					
Totaal uitvoeringskosten Bob		0				
Nr. Specifieke uitkering		79. Wet Werkloosheidsvoorziening				
Indicator	Overige ontvangsten (11)	Besteed tlv rijksmiddelen (12)	Overige besteding (14)	Te verrekenen met het Rijk (15)	Overige (17)	
Ontvangsten	1.240					
Nr. Specifieke uitkering		82. Participatiebudget --->LET OP: BETREFT ALLEEN HET RE-INTEGRATIE ONDERDEEL VAN DIT BUDGET				
Indicator	Overige ontvangsten (11)	Besteed tlv rijksmiddelen (12)	Overige besteding (14)	Te verrekenen met het Rijk (15)	Overige (17)	
Meeneemregeling WWB: overheveling overschot/tekort van WWB werkdeel 2008 naar Participatiebudget 2009					1.080.346	
Reserveringsregeling: overheveling overschot/tekort van 2009 naar 2010					-35.864	
Lasten WWB werkdeel 2008 die in 2008 niet hebben geleid tot een kasbetaling		123.214				
Lasten WWB werkdeel 2009		3.215.066				
Baten WWB werkdeel 2008 die in 2008 niet hebben geleid tot een kasontvangst					0	
Totaal baten (niet Rijk) Participatiebudget (LET OP: betreft alleen WWB werkdeel)	0					
Terug te betalen aan Rijk (LET OP: betreft alleen WWB werkdeel)				0		
Het aantal in 2009 gerealiseerde duurzame plaatsingen naar werk	19					

AB	Algemeen bestuur ISD Midden-Langstraat, geformeerd uit één college- en één raadslid uit elke ISD-gemeente.
ANW	Algemene nabestaandenwet
AOW	Algemene ouderdomswet
AWB	Algemene wet bestuursrecht
BBV	Besluit Begroting en Verantwoording
BBZ	Bijstandsbesluit zelfstandigen Inkomens- en kredietvoorziening voor zelfstandigen
College	Het college van burgemeester en wethouders
CWI	Centrum voor Werk en Inkomen.
DB	Dagelijks bestuur ISD Midden-Langstraat, geformeerd uit een collegelid uit iedere ISD-gemeente.
DKD	Digitaal Klantdossier
IC	Interne controle.
I-deel	Het deel dat beschikbaar is voor de bekostiging van WWB-uitkeringen. Het budget wordt beschikbaar gesteld door het rijk. Overschotten kunnen worden behouden.
ID	In- en doorstroomregeling. Deze regeling voor gesubsidieerde arbeid is per 1 januari 2004 opgegaan in de Wet werk en bijstand.
IOAW	Inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers. Een inkomensvoorziening op minimumniveau voor oudere of gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers die geen recht meer hebben op een WW-uitkering.
IOAZ	Inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen. Een inkomensvoorziening op minimumniveau voor oudere of gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze gewezen zelfstandigen.
ISD	Intergemeentelijke Sociale Dienst Midden-Langstraat. Openbaar lichaam belast met de uitvoering van de gemeentelijke taken op het terrein van werk en inkomen.
NUGGER	Niet-uitkeringsgerechtigde die voor ondersteuning bij reïntegratie een beroep kan doen op gemeentelijke ondersteuning (ISD)
NWW-ers	Niet werkenden werkzoekenden, die ingeschreven zijn bij het UWV werkbedrijf.
REA	Re-integratie arbeidsongeschikten. Biedt voorzieningen ter bevordering van de reïntegratie van arbeidsgehandicapten.
REKO	Regionaal Ketenoverleg. Aan dit overleg nemen naast de ISD het UWV Werkbedrijf en de WML deel.
SLA	Service Level Agreement. Een overeenkomst met betrekking tot dienstverleningsaspecten.

SNO	Samenwerkingsniveauovereenkomst. Afspraken rondom de samenwerking tussen de ISD en het UWV Werkbedrijf.
SRG	Statistiek reïntegratie gemeenten. Verzameling van informatie voor de ondersteuning van landelijke beleidsinformatie
SUWI	Structuur Uitvoeringsorganisatie Werk en Inkomen. In deze wet zijn o.a. bevoegdheden en verantwoordelijkheden van UWV Werkbedrijf, SVB en Raad voor werk en inkomen opgenomen.
SZW	Sociale Zaken en Werkgelegenheid
TW	Toeslagenwet. Via deze wet wordt een sociale verzekeringsuitkering in bepaalde gevallen aangevuld tot het relevante sociale minimum.
UWV	Uitvoeringsinstituut Werknemersvoorzieningen
W-deel	Het deel dat beschikbaar is voor de uitvoering van re-integratie-activiteiten met inbegrip van de bekostiging van de oude gesubsidieerde arbeid (voormalige WIW- en ID- regeling). Het budget wordt beschikbaar gesteld door het Rijk en is niet vrij inzetbaar. Overschotten moeten teruggestort worden.
WAO	Wet op de arbeidsongeschiktheidsverzekering Verzekering tegen de geldelijke gevolgen van arbeidsongeschiktheid
WBK	Wet basisvoorziening kinderopvang.
WIK	Wet inkomensvoorziening kunstenaars Tijdelijke inkomensvoorziening voor kunstenaars
WI	Wet inburgering
WIJ	Wet investeren in Jongeren
WIN	Wet inburgering nieuwkomers
WIW	Wet inschakeling werkzoekenden. Op basis van deze wet was het tot 1 januari 2004 mogelijk voorzieningen te treffen voor langdurig werklozen. De wet is op 1 januari 2004 opgegaan in de Wet Werk en Bijstand.
WML	Werkbedrijf voor gesubsidieerde arbeid, activering en trajecten Midden-Langstraat. Openbaar lichaam belast met de uitvoering van de gemeentelijke taken op het terrein van de WSW. Tevens uitvoerder van WWB-voorzieningen.
WMO	Wet Maatschappelijke Ondersteuning.
WSW	Wet Sociale Werkvoorziening Biedt specifieke voorzieningen t.b.v. personen die op grond van persoonlijke beperkingen aangewezen zijn op aangepaste werkzaamheden.
WW	Werkloosheidswet Verzekering tegen de geldelijke gevolgen van werkloosheid
WWV	Wet Werkloosheidsvoorziening Oude regeling aansluitend aan de WW welke door gemeenten werd uitgevoerd. Er kunnen nog wel vorderingen openstaan gerelateerd aan deze regeling
WWB	Wet werk en bijstand Inkomensvoorziening op minimumniveau t.b.v. personen die geen beroep kunnen doen op een andere inkomensvoorziening.